

Preventivní programy v ordinaci PLDD

MUDr. Alena Šebková,
PLDD,
předsedkyně OSPDL ČLS JEP

Primární péče o děti a dorost

- Léčebně preventivní péče o dítě a dorost
- Primární prevence
- Očkování
- Sekundární prevence
- Preventivní programy – v rámci preventivních prohlídek, reakce na patologické či rizikové projevy, studie

Preventivní prohlídky

- Vyhláška o preventivních prohlídkách
- Termíny – do 2 dnů po propuštění z porodnice, 14 dní, 6 + (9) týdnů, 3 + 4 + (5) + 6 měsíců, 8 + 10 + 12 + 18 měsíců, od 3 let á 2 roky, poslední před předáním do péče VPL (19 let)
- „Zvací systém“

Náplň preventivních prohlídek

- Anamneza
- Fyzikální vyšetření, zrak, barvocit, sluch, tlak, moč
- Psychomotorický vývoj, řeč, sociální chování
- Výživa, režim dítěte, prevence podle specifik pro daný věk
- Psychoterapeutický pohovor s rodiči

Prevence v rámci prohlídek

- křivice, kyčle, úrazová prevence, zubní kaz, zdravý životní styl, ateroskleróza, rizikové chování, sexuální chování
- školní úspěšnost, studijní předpoklady, výběr povolání
- posouzení funkčnosti rodiny

OČKOVÁNÍ

- Úloha PLDD
- Očkovací kalendář, nová očkovací schémata, nové vakcíny, zavedení nových očkování do kalendáře
- Antivakcinační aktivity
- Edukace. Podpůrné aktivity – semináře, konference, brožury

Prevence zubního kazu

- Zubní průkaz v rámci ZOP
- Preventivní triáda:
  - hygiena dutiny ústní
  - snížení frekvence příjmu sacharidových složek potravy
  - fluoridy
- Registrace u zubního lékaře
- Stomatologické kontroly

Prevence aterosklerozy

- Preventivní prohlídka v 5ti a 13ti letech
- Pozitivní rodinná anamnéza
- Riziková osobní anamnéza
- Nadváha nebo obezita
- Vyšetření lipidogramu
- „dieta“, pohyb, medikamenty

Prevence úrazů

- Nejčastější příčina úmrtí do 19ti let
- Dopravní úrazy, sebepoškození, popálení, utonutí
- Domov, okolí domova, sport, škola
- Metodický pokyn MZ pozor! CAN sy
- Brožura „Bezpečnost dětí“

Prevence úrazů II

- „Bezpečnost dětí“(nejč.úrazy)
- Spolupráce švédských a českých odborných společností
- OSPDL ČLS JEP jeden z hlavních partnerů
- Domov,venku,doprava,internet
- Typy úrazů+opatření
- 1.pomoc

Prevence rizikového chování

- Kouření
- Alkohol
- Drogy

- Sexuální chování

Manuál drogové prevence v praxi praktického lékaře pro děti a dorost

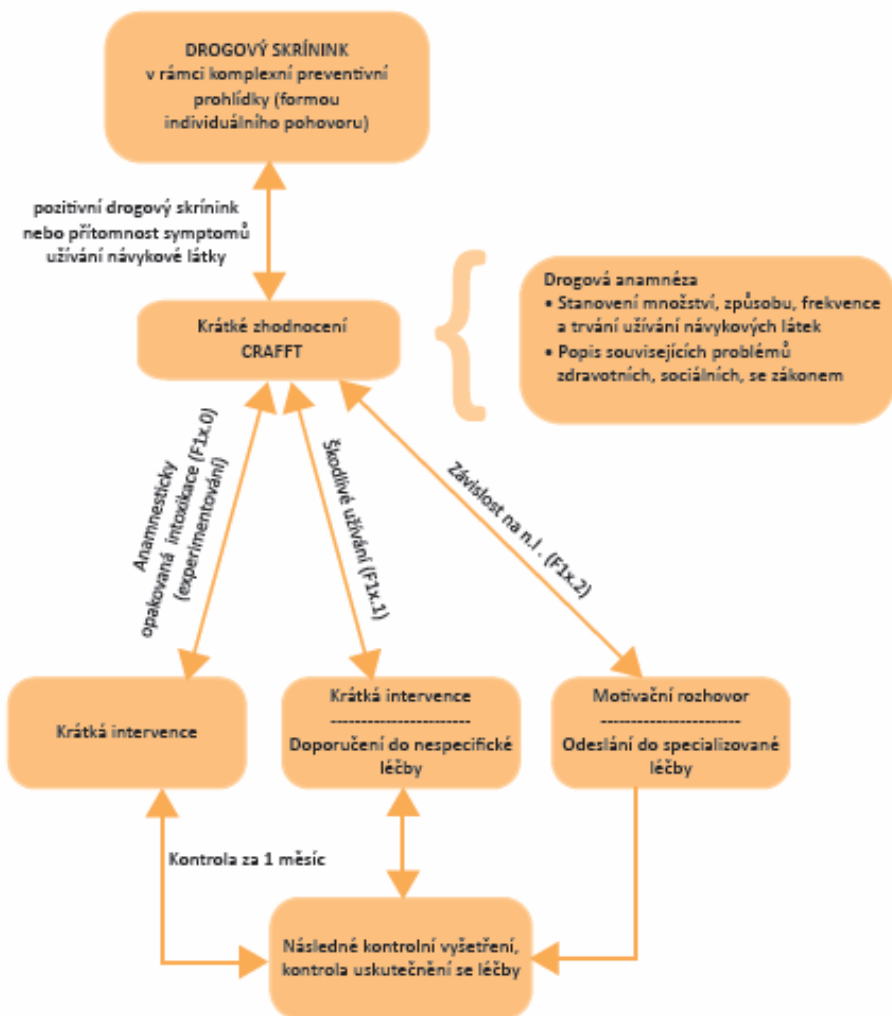
inovované vydání 2012

1. ORGANIZACE PREVENTIVNÍ PÉČE A INTERVENCE u pacienta s podezřením na užívání návykových látek v ordinaci PLDD

1.1 SCHÉMA*

Cesta pacienta filtrem praktického lékaře pro děti a dorost

(*Adaptováno na základě National Institute on Alcohol Abuse and Alcoholism, 1993, Brown, 1992. Popis schématu viz Příloha 0)

Pozn.: Popis případů akutní intoxikace a jeho řešení včetně hospitalizace je uveden v Příloze III.3.2.7

2. PREVENTIVNÍ PROHLÍDKA – DROGOVÝ SKRÍNINK

Drogový skrínink je doporučenou součástí preventivní prohlídky od 13 let věku, v indikovaných případech je však efektivní jej provést již v 11 letech. Provádí jej lékař.

Začlenění drogového skríninku do komplexní preventivní prohlídky:

- K běžně prováděné aktualizaci anamnézy (RA a OA) doplníme dotazník 2.1, 2.2 (karta č. 2).
- Kromě běžného somatického vyšetření provedeme vyšetření (karta 4.1), orientované na symptomy užívání drog.
- V rámci rozhovoru s pacientem o životním stylu, zařadíme dotazník, zjišťující postoje a chování pacienta ve vztahu k návykovým látkám (2.3 – karta č. 2).

2.1 Typ školy: ZŠ SOU SŠ VOŠ VŠ

Prospěch: Nejhorší známka na posledním vysvědčení ..... kolikrát .....

Zhoršil/a ses v posledním roce v učení? Ano Ne

Opakuješ ročník? Ano Ne Proč?

Byl/a jsi vyloučen/a ze školy? Ano Ne Proč?

2.2 Volný čas, záliby:

Většinu volného času trávím 1.....
2.....

2.3 Kouříš? Jak často? Kolik? .....

Piješ alkohol? Jak často? Jaké alkoholické nápoje? Kolik?

2.4 Užil jsi někdy v minulosti nějakou drogu?

2.5 V případě, že ano:

jak často jsi měl/a během posledních 30 dnů některou z následujících látek? (1 a více kladných odpovědí - kromě tabáku - znamená pozitivní drogový skrínink)

Lékař zaškrtně příslušné políčko	1 - 2x	3 - 9x	10 - 20x	Víc než 20x	Ne v posledních 30 dnech, ale dřív
3. Marihuana nebo hašiš					
4. Pervitin, efedrin, amfetamin, extáze					
5. LSD, jiné halucinogeny					
6. Tlumivé látky a léky na spaní					
7. Léky proti bolestem					
8. Opiáty (heroin, braun, kodein, buprenorfin - Subutex)					
9. Těkavé látky					

3. KRÁTKÉ ZHODNOCENÍ STUPNĚ OHROŽENÍ PACIENTA NÁVYKOVOU LÁTKOU

Následuje po pozitivním drogovém skríninku. Použijeme k němu dotazník CRAFFT.

CRAFFT (John Knight, 2002)

Cílem tohoto dotazníku je identifikovat děti a dospívající s vysokou mírou rizikového chování při intoxikaci a zachytit časné známky onemocnění souvisejících s užíváním návykových látek.

Ptá se a odpovědi zaškrtněte lékař	Ano	Ne
C Jel/a jsi někdy v autě či na motorce řízené někým pod vlivem alkoholu či jiné drogy anebo jsi někdy řídil/a motocykl pod vlivem alkoholu či jiné drogy?		
R Napil/a ses někdy alkoholu či bral/a jsi někdy nějakou jinou drogu, aby ses uvolnil/a, měl/a ze sebe lepší pocit anebo abys dobře zapadl/a mezi kamarády?		
A Pil/a jsi někdy alkohol nebo sis vzal/a nějakou jinou drogu, když jsi byl/a o samotě?		
F Stalo se ti někdy, že jsi zapomněl/a, co jsi dělal/a, když ses napil/a alkoholu nebo jsi vzal/a nějakou jinou drogu?		
F Řekl ti někdo z rodiny či z kamarádů, že bys měl/a omezit své pití nebo brání jiné drogy?		
T Dostal/a ses někdy do obtíží, když jsi pil/a alkohol či bral/a jiné drogy?		

VYHODNOCENÍ

Spočítejte kladné odpovědi

0 odpovědí „Ano“	Patrně se nejedná o závislost.	
1 odpověď „Ano“	Příležitostné užívání - experiment: anamnestický stav po opakovaných intoxikacích (krátká intervence a kontrola za půl roku).	F1x.0
2-3 odpovědi „Ano“	Škodlivé užívání: tento výsledek vyžaduje důkladnější vyšetření (krátká intervence, odeslání do nespecifické léčby).	F1x.1
4-6 odpovědi „Ano“	Patrně se jedná o závislost: tento výsledek vyžaduje odbornou léčbu (krátká intervence, odeslání do specializované léčby).	F1x.2

Současnost + příprava

- **Prevence obezity**

„1000 dnů pro život“

Včasný záchyt nadváhy,
edukace, stravování, pohyb

- **Prevence násilí na dětech**

(komise MZ, vzdělávací
seminář, rizikové faktory,
kontakty)

- Děkuji za pozornost